

Na scenie amfiteatru w Płocku lata 70-e.

Rys historyczny „**Karniewiaków**”

Początki zespołu sięgają lat 50 ubiegłego wieku. Pani Janina Jasińska nauczycielka Szkoły Podstawowej w Karniewie założyła wtedy szkolne koło artystyczne. Należały do niego dziewczęta ze starszych klas. W repertuarze były różne tańce między innymi marynarz, polka. Dzieci występowały w strojach, które uszyły same z pomocą ich rodziców. Były to długie kwiciaste spódnice i białe bluzki.

W 1958 roku pracę w szkole w Karniewie rozpoczęła wielka miłośniczka folkloru pani Maria Dzierzgowska, która jako specjalista choreograf profesjonalnie zajęła się organizacją zespołu ludowego.

Podstawą miejscowej kultury były tradycje i obrzędy drobnej szlachty. Niestety na przestrzeni dziejów uległy one zapomnieniu. Pozostałe skrawki mogły co najwyżej stanowić podstawy budowania programu artystycznego dla zespołu. Poniekąd z konieczności oparciem dla repertuaru zespołu stały się dzieła Oskara Kolberga. To na nich opierały się tańce i przyśpiewki. Mozolny trud przełożenia tekstów z dzieł Kolberga na potrzeby występów dzieci wzięła na siebie właśnie Pani Maria Dzierzgowska.

Początkowo w zespole tańczyły same dziewczęta. W swoim repertuarze miały między innymi: trojaka, lasowiaka, koszonego, polkę podlaską, poloneza.

Występowały w strojach przygotowanych wspólnie z rodzicami, a były to białe bluzki, bogato marszczone kwiciaste spódniczki oraz białe podkolanówki i tenisówki. Stopniowo zespół rozrastał się a do dziewcząt dołączyli chłopcy. Dzieci swoimi występami uświetniały większość uroczystości szkolnych, gminnych i powiatowych.

Pod wpływem popularności dziecięcego zespołu z inicjatywy nauczyciela muzyki w miejscowej szkole Pana Tadeusza Witkowskiego grupa dorosłych mieszkańców Karniewa w 1967 roku postanowiła założyć zespół ludowy wśród dorosłych.

To wydarzenie przyjmuje się za początek powstania wielopokoleniowego zespołu ludowego „Karniewiaczy” mimo, że formalnie połączenie obydwu grup dziecięcej i dorosłej nastąpiło w 1974 roku. Zespół działał przy Szkole Podstawowej w Karniewie. Liczył około 70-80 osób. W jego skład wchodził dorośli mieszkańcy, młodzież szkół ponadpodstawowych oraz dzieci ze szkoły podstawowej. Choreografami zespołu byli; grupa dziecięca – pani Maria Dzierzgowska, dorośli – Bonifacy Kozłowski. Kapelę tworzyli: Tadeusz Witkowski (akordeon), Jan Kujawka (harmonia pedałowa), Tadeusz Siarnik (skrzypce), Jan Pałasz (bębenek), Franciszek Dolecki (bębenek).

Repertuar zespołu został wzbogacony o zapamiętane przez najstarszych mieszkańców pieśni i przyspiewki. Występy zespołu „Karniewiaczy” nadal uświetniały większość uroczystości szkolnych, gminnych i powiatowych ale też „Karniewiaczy” z powodzeniem występowali na wielu innych scenach, między innymi: w Płocku, Warszawie. Zespół trzykrotnie występował na Ogólnopolskim Festiwalu Folklorystycznym w Płocku zdobywając liczne wyróżnienia. W 1978 uczestniczył w uroczystości nadania imienia Oskara Kolberga Szkole Podstawowej w Karniewie.

W 1979 pani Maria Dzierzgowska odeszła do pracy w Makowie Mazowieckim. Mimo to, jeszcze przez rok czasu była choreografem dziecięcej grupy. W 1980 na emeryturę odszedł też pan Tadeusz Witkowski. Niestety w wyniku tych okoliczności od 1982 roku działalność zespołu ostatecznie została zawieszona.

Grupa dziecięca zespołu została reaktywowana przez Panią Bożenę Konkiel , która od 1983 roku została nauczycielką muzyki w miejscowej szkole. Wtedy pojawiła się po raz pierwszy nazwa „Mali Karniewiaczy” jako grupy dziecięcej zespołu. Pod kierunkiem pani Bożeny zespół zaczął znów występować na scenach gminy, powiatu ale też i województwa. Występował na festiwalach i konkursach. W 1990 roku z chwilą wyjazdu pani Bożeny z Karniewa zespół dziecięcy ponownie zawiesił swoją działalność.

Jesienią 1995 roku rozpoczęła się reaktywacja grupy dorosłej. Działalności ludowej sprzyjał bardzo ówczesny wójt gminy Karniewo – Józef Andrzej Stopa oraz zarząd gminy Karniewo. Z ich inicjatywy dyrekcja Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie zdecydowała, że w lutym 1996 roku odbędą się w Karniewie Wojewódzkie Zapusty. Dało to impuls działaniom zmierzającym do odbudowania „Karniewiaków”. Grupa członków poprzedniego zespołu pod kierunkiem pana Krzysztofa Twardowskiego, który zajął się choreografią, odtworzyła repertuar w oparciu o pamięć seniorów; należy tu wymienić takie nazwiska jak: Emilia Olkowska, Sabina Cejmer, Stanisław Szczęsny, Wacław Jackowski oraz oryginalne zapiski nutowe pana Tadeusza Witkowskiego. Akompaniament muzyczny tworzył pan Roman Kuśmierski. Działalność zespołu została odbudowana w oparciu o klub seniora istniejący przy Gminnym Ośrodku Kultury w Karniewie. Przy grupie seniorów w 1998 roku powstała grupa młodzieżowa i dziecięca. Choreografem w latach 1998-1999 była pani Aneta Korpowska., później do 2003 roku pan Jacek Wójcik. Następnie opieką choreograficzną zajął się Krzysztof Twardowski. Od 2002 roku akompaniament prowadził do obydwu grup Jan Trzciałkowski. Grupa młodzieżowa istniała do 2006 roku. Rozpadła się z uwagi na to, że część członków wyjechała w poszukiwaniu pracy, pozostali pozakładali rodziny zajęli się pracą zawodową.

W 2000 roku dzięki staraniom Wójta Józefa Andrzeja Stopy i Dyrektora GOK Krzysztofa Twardowskiego zespół wyjechał z występami na zaproszenie do Francji, a w 2002 roku na Litwę.

W tym okresie zespół występował podczas licznych uroczystości obrzędowych np. zapusty. Występy odbywały się nie tylko na scenach gminy, powiatu, ale też często w Warszawie czy też innych miastach np. Poznań. Zespół posiadał w swoim repertuarze tańce(kontro, fafur, oberek, walczyk, kujawiak). W repertuarze obrzędowym należy podkreślić autorski charakter tekstów. Autorkami były najczęściej Sabina Cejmer i Emila Olkowska. Poprzez ten właśnie niepowtarzalny charakter repertuaru zespół był bardzo często zapraszany na różne imprezy zarówno o charakterze kulturalnym, jak też festyny wiejskie czy też imprezy o charakterze branżowym (wystawy rolnicze). Dało to zespołowi bardzo dużą popularność, świadczą o tym liczne podziękowania, nie tylko w środowisku lokalnym, ale też np. w Warszawie gdzie występuje nieprzerwanie od 2005 roku podczas obchodów "Święta Chleba,, organizowanych przez Centralną Bibliotekę Rolniczą.

W grudniu 2000 roku z inicjatywy nauczycielki języka_polskiego - pani Danieli Wawrzonkowskiej uczniowie pod jej kierunkiem i we współpracy z muzykiem Tadeuszem Mroczkowskim wystawili na podstawie „ Chłopów „ Władysława Reymonta „Wesele Boryny,,. Wydarzenie to odbiło się głośnym echem w środowisku i stało się inspiracją do odbudowania „Małych Karniewiaków”.

Od września 2001 roku w Szkole Podstawowej w Karniewie rozpoczęły się działania zmierzające do reaktywacji dziecięcego zespołu ludowego. Pierwszym choreografem był Jacek Wójcik. Pierwszy publiczny występ odbył się 8 czerwca 2002 roku podczas obchodów 24 rocznicy nadania Szkole Podstawowej w Karniewie imienia Oskara Kolberga.

Podczas w/w uroczystości z inicjatywy Dyrektorów szkoły i GOK zorganizowany został turniej tańca polskiego w formie towarzyskiej „O złote pióro Oskara Kolberga”.

Wspaniałą formą popularyzacji folkloru stała się wizyta i występ podczas uroczystości zespołu Reketukas z Litwy. Goście z Litwy mieli bardzo integracyjne tańce, które najogólniej polegały na zapraszaniu publiczności do wspólnej zabawy.

W 2013 roku „Mali Karniewiaczy” za wkład w tworzenie, upowszechnianie i ochronę kultury otrzymali medal „Zasłużony dla kultury polskiej”. Zespoły działają do dziś, niestety z przerwą na okres pandemii.

Tak duża skala działalności zespołu możliwa jest dzięki przychylności radnych Gminy i Wójta Michała Wojciecha Jasińskiego.

